

РЕЦЕНЗИЯ

на Дисертационния труд

ЗНАЧИМИ МЕЖДУНАРОДНИ ФУТБОЛНИ ДВУБОИ НА „СЛАВИЯ“ В КОНТЕКСТА НА ВЪНШНОПОЛИТИЧЕСКАТА ОБСТАНОВКА (1913-1944)

на Докторанта на самостоятелна подготовка към катедра „Психология, педагогика,
социология”

КАМЕН ОГНЯНОВ БИНБЕЛОВ

за получаване на образователната и научна степен **„ДОКТОР”** в Докторска програма
„Спортна психология”, Професионално направление **„7. 6. Спорт”**

Научен ръководител - **Проф. Татяна ЯНЧЕВА, ДН**

Рецензент - проф. Ю. Мутафова-ЗАБЕРСКА

Пред нас е солиден труд за част от над 100-годишната история на футбола на СК „Славия“ - изследван е сериозния период от 31 години. Авторът на Труда **Камен Огнянов Бинбелов**, според CV-то, има завидна подготовка: завършва НГДЕК със специалност *„История“*; двете висши образования (в СУ „Св. Кл. Охридски“) *„Радиожурналистика“*, *„Политическа теория и политически процес“* разкриват подчертания стремеж към самоусъвършенстване на Докторанта. Респектира професионалната дейност в БНР, БНТ и други медии като водещ, сценарист и консултант на документални филми, редактор, репортер, и автор в предавания, вкл. на спортна тематика. Този интерес го води в НСА *„Васил Левски“* - преподавател. по спортна журналистика (бакалаври и магистри) - един достоен представител на академичната ни общност, специалист с призвание.

Актуалността на темата на Дисертационния труд се определя от значимостта - морална и историческа - в разкриване *„корените“* на изключителната популярност на СК „Славия“ и конкретно на отбора по футбол. Интересът на Докторанта към забележителното *„бяло” дружество* се задълбочава в неговата съпричастност към спортните изяви; с прецизно осмислени, незабелязвани или пренебрегвани до момента исторически детайли. Авторът разкрива стойността на *„малките неща“* (или, как *„малкото камъче“* води до загуба). В нова светлина е представена истината за редица изяви, имащи, освен спортна, също така и определена социално-политическа значимост за историческия период 1913-1944 г.

Наред с изключително високата професионална реализация на Автора (две монографии резултат от самостоятелни изследвания, три книги в съавторство, десетки телевизионни

сценарии и др.), днешната **Защита** е пореден връх в изявата на творческия потенциал, разгърнат в стойностно разработения от Колегата Бинбелов труд.

Гносеологичният спектър на Дисертацията е резултат от многогодишните усилия на Автора, успял да запълни огромен информационен дефицит в историята на спорта като основна предпоставка за оценка на следните основни параметри на изследването:

Съдържанието на Доктората е в **солиден обем** (256 стр.), структуриран в три глави; **богато онагледени** с 60 илюстрации (35 снимки, 6 фигури, 19 таблици); масив **библиографски данни** (цитирани автори, статии от периодичния печат, издирени в стотици броеве вестници, в списания 24 броя, бюлетини 20 бр., архивни документи и електронни ресурси).

УВОДЪТ актуализира необходимостта от проучване на проблема.

ГЛАВА ПЪРВА (стр. 6-83) е посветена на постановката на изследване с широкоаспектен анализ на характерните особености при създаването и разгръщането на широко организираната спортна активност на „беля“ спортен клуб от София, включително и заниманията с подрастващи; възникването на различни нови спортни дисциплини (крикет, лека атлетика, зимни спортове, бокс, плуване, баскетбол, волейбол, хандбал, хокей), преобразили „Славия“ в **Универсален спортен клуб**.

Високата спортна активност на „Славия“ е оценена като резултат от **мотивиращата сила на спорта**, развиващ не само физически и волеви качества на спортистите, но и **морала, предприемачеството, интелигентността** (разглеждайки, напр., показателя „*бързина на вземане на решение*“, Авторът цитира сполучливо Уди Алън: „*Всеки момент е важен, но ако чакаш точния момент, ще те задминат другите, които не чакат*“).

Добър психолог Бинбелов подбира материали от автори, сочещи **нравствеността** в основата на високия престиж на отбора - важна е не само победата, но и приемането на загубата, както и зачитане достойнството на противника, уважението към него.

С опора на данни от различни източници Авторът „*разшифрова*“ и факторите за успеха на славистите - **планирането и организацията на дейността** („*Идиотът с план може да победи гения без план*“). Тези два фактора лежат в основата на управлението на спорта с направената оценка на **волевите качества на футболистите** (постоянство, настойчивост, максимално влагане – и на отделния състезател, и на клуба, и на държавата.

Докторантът е посветил творческата си енергия за вдъхновено издирване на стойностни извори и изгражда **историографския портрет** на футболния отбор на „Славия“. Открива дефиниция за „*международна среща*“ и смели идеи... За реконструкция на събитията той „*върща лентата назад*“ чрез систематизиране на откритата уникална информация от снимки и документи, задълбочено анализирани, обективно и критично оценени.

Осъществен е, извън видимото от пръв поглед, обективен, справедлив анализ на събитията, а това е задължително - **справедливостта е заложена в моралния кодекс.**

Авторът очертава културната идентичност на СК „Славия“, свързана с **общуването** в Клуба, със спортната ангажираност на всички възрасти, с ролята на спорта в името на образованието, доброволчеството на слависти-знакови лица в българската култура (художници, музиканти, журналисти, интелектуалци, политици) известни и днес имена. Представен ни е **Духът на епохата**, с непреходна педагогическа и културна мисия.

Създаден по време и независимо от войната, СК „Славия“ мотивира всички възрасти. Докторантът ни среща с носители и на капитанската лента, и с реализатори, шампиони, съдии, хористи, вкл. жени и девойки. Авторът разкрива безсъмнената и многостранно **мотивираща сила на спорта** с неговата „*омиротворителна роля*“: непосредствено след Първата световна война славистите играят с английски войници от окупационния корпус; учредяват „*Купа на сближаването*“ със сръбските спортисти (1934) три години преди Договора между Кралство Югославия и Царство България; проследени са гостуванията на футболния отбор в Турция, Гърция, Сърбия, Хърватия, Румъния, Италия и др., както и поканата към московския „Спартак“ (1940), и др. Широкият международен отзвук от тези срещи са с оценка на спортно-игровите качества на играчите, но има и изключения (в нелегалния „*Работническо дело*“). Докторантът отбелязва неточности и пропуски също в издания след 20 години сборник „*50 години български футбол*“ (виждаме, как всеки „*пише*“ историята). Авторът не пропуска да отбележи/посочи и дефицита на теми, липсата на нужния инструментариум, непознаването на документите и едностранчивото, твърде пристрастно тълкуване и идеологизиране „*в духа на времето*“.

ГЛАВА ВТОРА (стр. 84-99) включва основните моменти в наукознанието - хипотези, цел, задачи, методология и организация на изследването:

Трите **работни хипотези** са построени на база задълбочения теоретичен анализ на литературните източници и са адекватни на поставените цел и задачи.

Предметът на изследване обхваща огромния архивен и библиографски материал за периода от 31 години от създаването на СК „Славия“, обвързан с адекватно поставените **цел, задачи, комплексна методика** на изследване. С **контент-анализа** в табличен и графичен вид се разкриват проблемите по определените от автора критерии (98-ма стр.).

Контент-анализът систематизира данните от разкритите, неизчерпаеми исторически извори: мемоарни свидетелства; литературни източници - списания, бюлетини; издания на СК „Славия“; книги за историята на българския футбол с тема „Славия“; издания за проявите на чуждестранни клубове с участието на слависти. Получената информация разкрива умението на Камен Бинбелов да планира, организира и провежда научни изследвания за определения от програмата срок.

Многопосочна е **приносната значимост** на дисертационния труд, отразена в **ГЛАВА ТРЕТА** (с. 100-235) Анализът на резултатите има основно достойнство с актуализирания в хронологичен ред уникален архив на футболните срещи и специално на международните мачове на СК „Славия“. Забележителни са допълнителните към всяка среща акценти, интересни и за специалиста, и за любителя. Впечатлява проследеният баланс от играните срещи по години, по географски – европейски и др. региони (Азия и Африка), онагледени и таблично. „Славия“ се представя като гостоприемнен домакин, но и търсен, авторитетен гост в чужбина. Авторът удачно свързва динамиката на протичащите политически процеси, икономически кризи, разпад на империи и кралства и пр., с устойчивата спортно-игрова активност на „Славистите“, изиграли значително повече мачове от националния ни отбор. Докторантът доказва, че видът политически субект не „спъва“ мениджърския екип да организира мачове. Авторът основателно коментира данни за събития извън очертаните от темата времеви контури - фактите помагат да четем и „*между редовете*“, и „*под редовете*“, да правим изводи само на пръв поглед „*извън темата*“. Авторът „работи“ за необходимостта от познаване миналото в името на бъдещето - трудът става убедителен пример, как можем да възкресим и съхраним паметта и за други Спортни Клубове у нас от тяхното създаване до днес.

С количествения и качествен анализ са проследени срещи на „Славия“ с клубни, военни, сборни отбори, както и двубоите в приятелски турнири, приемани с чувство на национална гордост. Докторантът разкрива ролята и на редица (нови за нас) външнополитически фактори, действали при провеждането на международните срещи за времето 1913-1944 г.

Задълбочено е проучена и съпоставена информация от различни източници за първата състояла се среща с чужденци; дава се компетентното авторова преценка за липсващи и мачове, издирени и уточнени са резултати и имена на съперници. За съвременния спортен специалист, не само по футбол, интерес представлява организирането на футболни срещи с отбори от чужбина и съпътстващите ги, документиран от Автора факти...

Специално разгледани са значими акценти в престижността на двубоите за обществото: ефектът им за възпитание на родолюбие, българщината; ролята им за укрепване на българския дух; влиянието им в заличаване границите и сближаване на народите; ефектът им за усъвършенстване на спортно-игровата стратегия и тактика; резултатността от включването на чужди треньори и играчи; проследени са и някои негативни последици.

Инициативен изследовател с многостранен опит, Камен Бинбелов „изважда“ наяве, с професионална страст, редица сложни, не само специфично-спортни, проблеми в спортната култура на „Славия“ в разглежданата епоха. В този слисъл Дисертацията поставя едно **Начало в историографията** на спорта футбол - едно ново „*nou хау*“.

Изводите и Препоръките обобщават получените резултати и са отговор на целта и поставените задачи. Очертавани са възможности за задълбочаване на проблема и разгръщането му като важна част от ценностната система на спортния свят.

Авторефератът, оформен в оптимум страници (44), отразява структурата на Труда с оценка на основните приноси. Публикационната активност е отразена в три самостоятелни статии на Автора по изследвания проблем. Спазени са нормите на **научната етика**, а високата **езикова култура** представя стилно сложния материал. Спортният свят се нуждае от издаването на Дисертационния труд в монография.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Докторатът **„Значими международни футболни двубои на „Славия“ в контекста на външно-политическата обстановка (1913-1944)“** представлява новаторски труд в областта на науките за спорта. Разработен съобразно стандартите на Докторската степен, Трудът се отличава с оригиналност, с определени теоретични, историографски и приложни приноси - един **„Пантеон“**, посветен на забележителната спортна история на футболния отбор на „Славия“, който надхвърля значително изискванията за степента **„Доктор“**. Професионалните умения на Докторанта да изследва и анализира, обобщава и оценява критично получените данни, ми дават основание с убеденост да предложа на уважаемите членове на Научното жури да оценят високо Труда и да гласуват за присъждане на **КАМЕН ОГНЯНОВ БИНБЕЛОВ** образователната и научна степен **„ДОКТОР“**.

17. 06. 2021 г., София

Рецензент:

(Проф. Ю. Мутафова-Заберска,
член на Научното жури)

REVIEW

of the Dissertation

SIGNIFICANT INTERNATIONAL FOOTBALL GAMES OF "SLAVIA" IN THE CONTEXT OF THE FOREIGN POLICY SITUATION (1913-1944)

of the PhD Student of independent preparation at the Department of Psychology, Pedagogy, Sociology

KAMEN OGNYANOV BINBELOV

for obtaining the educational and scientific degree "DOCTOR" in the Doctoral Program "*Sports
Psychology*", Professional field 7. 6. *Sports*

Scientific adviser - Prof. Tatiana YANCHEVA, DN

Reviewer - Prof. Julia Mutafova-ZABERSKA

Here we have a work of the over 100-year history of football of SC "*Slavia*". The study covers a serious period of 31 years. The author of the it **Kamen Ognyanov Binbelov**, according to the presented CV, has an enviable preparation: he graduated from NGDEK with a degree in History; the two higher educations at Sofia University "Radio Journalism", "Political Theory and Political Process" reveal a strong desire of the PhD student for self-improvement, respecting the rich professional practice in BNR, BNT and other media as a presenter, screenwriter and consultant of documentaries, editor, reporter, and author in broadcasts and on sports topics. This interest logically leads him to NSA "*Vasil Levski*" as a sports journalist to become a worthy representative of our academic community - a specialist with a vocation and future growth.

The relevance of the topic of the Dissertation is determined by the moral and historical significance in revealing the "*roots*" of this extremely high sports activity of the remarkable SC "*Slavia*" and specifically of the football team. The PhD Student's interest in the "white" society deepens in understanding and empathy for sports events - victories and losses; a number of unnoticed or neglected historical details have been precisely thought out - the author reveals how big the little things are ("*The little stone turns the car*"). A number of sports events are presented in a new light, having, in addition to sports, also a certain socio-political significance for the historical period 1913-1944.

Along with the extremely high professional realization of the Author (two monographs as a result of independent research, three co-authored books, dozens of television scripts, etc.), today's the Defense another peak in the creative potential, developed in the following merits of valuable work:

The epistemological spectrum of the work is determined by the searching activity of the Author, who managed to fill a huge information deficit as a main prerequisite for the outlined merits of the research:

The content of the Doctorate has a **solid volume** (256 pages), structured in three chapters; **richly illustrated** with 60 illustrations (35 photos, 6 figures, 19 tables); An abundant **bibliography** is searched, including the cited authors, materials from the periodical press (hundreds of issues of newspapers, magazines of 24 issues, bulletins of 20 issues, 5 pages of archival documents, and electronic resources).

THE INTRODUCTION updates the need to study the problem.

CHAPTER ONE (pp. 6-83) is devoted to the formulation of a study with a broad analysis of the characteristics of the creation and development of a widely organized sports activity of the "white" sports club in Sofia, including activities with adolescents; the emergence of various sports (cricket, athletics, winter sports, boxing, swimming, basketball, volleyball, handball, hockey), which transformed "Slavia" into a **Universal sports club**.

The author focuses on the high sports activity of "Slavia" as an indicator of the motivating power of sports, developing not only the physical and volitional qualities of the personality of those involved, but also morality, entrepreneurship, intelligence - the indicator "*speed of decision*" (Woody Allen was quoted as saying: "*Every moment is important, but if you wait for the right moment, you will be overtaken by others who do not wait.*")

As a good psychologist, Binbelov selects excerpts from authors who pointed out that high prestige is achieved not only with victory, but also with the need to accept the loss and respect for the opponent.

Based on data from various sources, the Author expands the information about the Slavs, for whom **the planning and organization of the activity** are an important factor ("*The idiot with a plan can defeat the genius without a plan*"), connecting it with such manifestations of will as perseverance, perseverance, maximum investment in sports - and the individual athlete, and the club and the state.

The PhD Student has dedicated his creative energy to an inspired search for valuable sources and is building a **historiographical portrait of the Slavia football team**. To reconstruct the events, he "*takes the tape back*" by systematizing the unique information found from photos and documents, accompanied by in-depth analysis, objective but also critical assessments, quoting an open definition of an "*international meeting*" and a number of bold ideas ... The author has achieved - beyond what is obvious at first glance - an objective, independent, fair analysis of events, and this is a certain success - justice is embedded in the moral code.

The author presents the cultural identity of SC "Slavia", related to documents of the Society for sports engagement of all ages in the club, the role of sports in the name of education, volunteering, iconic figures in Bulgarian culture, still known names - the Spirit of the era, with a lasting educational, pedagogical and cultural mission (artists, musicians, journalists, intellectuals, and politicians).

Created during and regardless of the war, SC "Slavia" motivates people of all ages - The PhD Student talks about holders of the captain's armband and performers, champions, judges, choristers, incl. women and girls. The author reveals the undoubted and multifaceted motivating power of sport with its "*peaceful role*": immediately after the First World War, the Slavia-players played with British soldiers from the occupation corps; established the „*Cohesion Cup*“ with Serbian athletes (1934) three years

before the Treaty between Yugoslavia and the Bulgaria; The visits of the football team to Turkey, Greece, Serbia, Croatia, Romania, Italy, etc., as well as the invitation to the Moscow "*Spartak*" (1940), etc. were followed. The wide international response of these meetings was assessed with an assessment of the sports and game qualities of the players, but in the illegal newspaper "Workers' Case" there is no information on the merits - no result, no names, etc. The PhD Student notes inaccuracies and omissions, collection "50 years of Bulgarian football" (we see how everyone "can" write history ...). In conclusion of the theoretical analysis, the author points out the shortage of topics, lack of tools, ignorance of documents and one-sided, very biased interpretation and ideologizing "*in the spirit of the time*."

CHAPTER TWO (pp. 84-99) includes the main points in science - hypotheses, purpose, tasks, methodology and organization of research:

The three working hypotheses are built on the basis of the theoretical analysis of the literature and are adequate to the set goals and objectives.

The subject of research covers a huge archival and bibliographic material for the period of 31 years from the establishment of SC "*Slavia*", related to the adequately set **goals, objectives, complex methodology** of research. With the **content analysis** in tabular and graphical form according to the criteria set by the author (98 pages) - the information obtained reveals the ability of Kamen Binbelov to **plan, organize and conduct research for the period specified by the program**.

Content analysis is systematized according to historical sources: memoirs; literary sources - magazines, bulletins; editions of SC "*Slavia*"; books on the history of Bulgarian football with the theme "*Slavia*"; publications for foreign clubs with the participation of Slavia players.

The contribution significance of the dissertation work, reflected in **CHAPTER THREE** (pp. 100-235), is multifaceted. The additional accents to each meeting are remarkable, interesting for both the specialist and the amateur. The traceable balance of the matches played over the years is impressive, according to the geographical locations of the rivals in the European regions, as well as those in Asia and Africa, illustrated in tables and figures. *Slavia* is presented as a hospitable host, but also a sought-after, authoritative guest abroad. The author aptly connects the dynamics of the ongoing political processes, economic crises, the collapse of empires and kingdoms, etc., with the sustainable sports and game activity of the players from "*Slavia*", who played significantly more matches than our national team. It has been established that the type of political entity does not prevent the management team from organizing matches. Therefore, I believe that the data commented by the Author on events outside the time contours outlined by the topic help to read both "*between the lines*" and "*below the lines*", to draw conclusions that are only at first glance "*off topic*" ("*transparent*" and the challenge to know the past in the name of the future - work is an example of how to resurrect and preserve the memory of other Sports Clubs in our country from their inception until today).

The quantitative and qualitative analysis tracks Slavia's games with clubs, military, national teams, as well as the games in friendly tournaments, accepted with a sense of national pride. The PhD Student also reveals the role of a number of (new to us) foreign policy factors, acting during the international meetings for the period 1913-1944.

The author thoroughly studies and compares different sources of information and accurately establishes the first meeting with foreigners; expresses its competent opinion on a number of missing and non-existent matches, searches for and specifies results and names of competitors. For the modern sports specialist are of interest the organization of football games with teams from abroad and the accompanying facts, documented by the Author...

Significant attention in the work is paid to important accents accompanying the considered duels: the emphasized educational effect for maintaining **patriotism - "Bulgarian spirit"**, their role in nourishing and strengthening the Bulgarian spirit; their influence for the erasure of borders and the rapprochement of people, as well as for the improvement of sports and game equipment and tactics; the involvement of foreign coaches and players is adequately and extensively assessed; some negative consequences of the games have been followed.

The multifaceted experience of The PhD Student shapes him as an accurate and proactive researcher. Kamen Binbelov "*brings to light*", with professional passion, a number of complex specific sports, national and political problems in the active competitive activity of the players from "*Slavia*" and presents new knowledge in the field of "*History of football*" - the new "*know-how*".

The Conclusions and Recommendations summarize the obtained results and are a response of the goal and the tasks. Possibilities for deepening the problem and its development as an important part of the value system of the sports world are outlined.

The Abstract, formed in optimal pages, reflects the structure of the Labor with an assessment of the main contributions. The publishing activity is reflected in three separate articles. **The norms of scientific ethics** are observed, and the **high language culture** presents a stylistically integrated material.

CONCLUSION:

The doctorate "**Significant International Football Games of *Slavia* in the Context of the Foreign Policy Situation (1913-1944)**" is in its essence an innovative work in the field of sports sciences. Developed according to the standards of the Doctor's degree, the work is characterized by originality, with certain theoretical, historiographical and applied contributions - a "*Pantheon*" dedicated to the remarkable sports history of the football team of "*Slavia*", significantly exceeding the requirements for the degree "**Doctor**". The professional skills of The PhD Student to study and analyze, summarize and critically evaluate the obtained data, give me reason to confidently suggest to the esteemed members of the Scientific Jury to highly appreciate the work and to vote for the award of **KAMEN OGNJANOV BINBELOV** educational and scientific degree "**DOCTOR**".

June 17, 2021, Sofia

Reviewer:.

(Prof. Julia Mutafova-Zaberska, member of the Scientific Jury)